

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Departa am ajuns!

Mai zilele trecute a apărut în tipografia lui Bába Sándor din Seghedin o broșură intitulată „Valachii civilizați, vre-o câteva observări la svirecolirile Românilor“ (*A civilizált oláhok, pár megjegyzés a román fészkelődésékre*), de Ludovic Hentaller, deputat dietal.

Noi nu cunoșteam broșura și tot ceea ce știam despre ea după împărțirile foilor maghiare era, că conține un șir de pretenții cruzimi, pe care Românii le-ar fi comis pe timpul revoluției maghiare dela 1848, și că autorul a dăruit editura ei societății de maghiarizare ardelenesi.

Nu cunoșteam incidentul, din care deputatul dietal Hentaller a fost îndemnat a mai reimpresă lucruri pe-trecute în timpuri abnormale, în vremuri de resmiriță, și nu știam anume nici tendența acestei scrieri celebre, prin urmare nu puteam face mai mult decât ceea ce am făcut: A înregistra apariția ei după foile maghiare.

Dela un amic al țării noastre am primit însă cu posta de aș un exemplar din această broșură și am vădit cu ochii proprii, că domnul Hentaller pe 16 pagini înșiră o mulțime de cruzimi și atrocități ale Românilor din 1848 cu scopul, de a arăta, că Românii sînt un popor incult, necivilizat, înșelbătécit și nu sînt vrednici de dreapta frățescă, pe care Maghiarii li-au întins-o totdeauna, și nici de tratamentul uman, de care s'ar fi bucurat și s'ar bucura încă și astăzi.

După o introducere scurtă, în care se încearcă a dovedi, că Românii nu-și au originea dela poporul roman, dl Hentaller istorisește, că la 1848 Ardealul a fost împreunat cu Ungaria, prin ceea ce s'ar fi fost satisfăcut tuturor gravaminelor Românilor. Dar Valahii din Ardeal, mai ales în urma agitațiunii colonelului de grănițeri Urban, ar fi luat poziție în contra Maghiarilor. Urban și-ar fi câștigat vre-o câțiva mișei îmbrăcați în rocuri spre scopurile sale și apoi împreună cu aceștia ar fi sedus masele inculte prin aceea, că Împăratul austriac mai înainte cu un deceniu ar fi șters robutul, dar domni maghiari au ascuns dinaintea poporului ordinele împărătesci. Masele valahe fanatizate apoi, în frunte cu prefectii români, ar fi comis cruzimi, la auzul cărora trebuie să înghiețe sângele în vinele fiecărui Maghiar. Ear' pe

aceste cruzimi autorul le specifică astfel:

„Legând oamenii între două scânduri, îi trăiau în două cu ferestre, și femeile tăiau și se privească până în capăt la acest martiriu îngrozitor. Cele mai multe au înnebunit la vederea unor asemenea lucruri. Pe alții îi răstigniau pe porți și-i folosiau drept țintă spre exerciții de tir. Pe mulți îi legau goli de arbori și-i gădiliau și întăpau până muriau. Erau și de aceia, pe care îi frigeau la foc, erau de aceia, pe care-i ungeau cu rășină și apoi îi ardeau în loc de torțe. S'a întâmplat, că familii întregi au fost măcelărite între cele mai înspăimântătoare chinuri. Înaintea gloatelor valahe tâlhăresci nu era nimic sfânt. Cetățeni maghiari, femei, copii de țită erau belțiți, răstigniți, aruncați bucăți în fântâni, părțiți cum se părlesc porcii, casele și alte edificii erau aprinse“, etc. etc. Spre dovedirea acestora autorul înșiră în mod cronologic vre-o 25—30 cazuri concrete. Pe unul dintre fostii prefecti, pe Axente Sever, îl numește în sfârșit bandit mișel, ucigaș laș, care în loc de pensie nu ar merita numai să fie spânzurat, ci tras deadreptul pe par.

Las' că e un lucru perfid, de a reimpresă lucruri, care deși nu s'au întâmplat chiar așa, dar' puteau să se întâmple pe un timp, când rebelii, Maghiarii, comiteau tocmai ei cele mai înfricoșate atrocități față de aceia, care, la apelul Monarchului lor, au alergat întru apărarea dinastiei amenințate cu detronare.

Dacă s'ar găsi cineva în fața celor înșirate de dl Hentaller și imputate Românilor să compună registrul faptelor neomenoase săvârșite de revoluționarii maghiari, sîntem siguri, că aceste nu ar umple numai 16, ci și de 16 ori 16 pagini de ale broșurii dlui Hentaller.

E însă consult, ca prin o asemenea ilustrare a faptelor comise în timp de revoluție să se excite acum ura unui popor în contra celui alalt popor conlocuitor?

Nu șcim ce va fi gândit dl Hentaller, când s'a hotărît la un asemenea product literar tocmai în favorul „Kultur-egylet“-ului maghiar.

Ținem însă a fi mai presus de toate neexplicabil, că în monarchia austro-ungară poate se vină orișicine și nepedepsit se infereze și să tîmbreze cu fel de fel de epitețe pe un popor pururea leal și credincios Tronului, să-i califice luptele întru apărarea acestuia drept tâlhării,

mișelii și ucideri și să numească bandiți și ucigași pe aceia, care poartă pe piept distincțiunea preafinală și sînt încă și acum remunerați pentru serviciile lor.

Representantul statului unguresc, al uneia dintre părțile monarchiei noastre dualiste, a fost declarat în fața curții cu jurați, că anul 1848 a fost pentru Maghiari o glorie, pentru Români o rușine. El s'a reîntors acasă aclamat și aprobat de toți conaționali săi, ear' cei-ce au susținut contrarul au fost în numele Monarchului osândiți la temniță.

Un deputat dietal se pune acum și întărește prin exemple și expuneri false cele susținute de acel faimos procuror regesc.

Și ce se întemplă? Broșura acestuia se vinde în favorul unei reuniuni de cultură și țiarele maghiare, fără deosebire de partid, nu se sfîșe a lua notiță despre ea și a o și aproba.

În fața unor asemenea lucruri, afară de Români se mai revoaltă cineva în această monarchie? Nu!! În adevăr, departe am ajuns!

Adevărat se fie? Cetim în „Pester Lloyd“ dela 21 Martie n.: „Din Sighetul-Marmației se scrie: În urma unui apel scris în limba română s'au întrunit zilele aceste în ospătăria dela „Cornul de vînători“ un număr de locuitori de aici, spre a se consulta asupra modalităților înființării unei banci românești. Adunarea și-a ales de președinte pe deputatul dietal Petru Mihályi. Cu toate-că la ședință erau de față Maghiari și Români în părți egale, ședința a decurs în cea mai frumoasă ordine. Singur numai profesorul preparandial Ioan Bujița, după-ce se vorbira numai tot unguresce, a strigat: „Poftiți și vorbiți românește, pentru-ca să înțelegem și noi ceva“. E de însemnat, că sub apelul românesc așezat stăteau următoarele nume ce nu sună prea românește: Gyenge, Kopács, Papp, Orosz, Szálka etc. Dealțul banca română din Sighetul-Marmației are puține șanse de a se pute înființa“.

Abstracție făcînd dela aceea, că trebuie să tragem la îndoaie și în acest caz veracitatea raportului foilor jidano-maghiare, una se vede lămurit, că intoleranța față cu limba română merge în nisce ținuturi aproape curat românești chiar până acolo, de a pretinde să nu se vorbească nici măcar și românește într-o adunare de Români, ținută în scopul înființării unui institut de credit român. Atăta a mai rămas!

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 12 Martie st. v.

Afaceri interne.

Ședința de alaltăieri a comisunii administrative a fost mai interesantă ca cele trei ședințe premergătoare. Contele Szapáry și secretarul de stat Szalavszky au făcut declarațiuni foarte însemnate. În special enunțările ministrului-președinte au fost atât de prevenitoare și conțineau atâtea concesii, încât contele Apponyi a fost silit să constate, că acum poate aștepta cu mai multă bizuință desbaterea specială asupra proiectului despre reforma administrativă.

Cercurile liberale din Budapesta asigură, că dl Coloman Tisza nu stă nici într-o legătură cu rezoluțiunea dela Oradea-mare în contra prefacerii administrației în administrație de stat. „Allgemeine Zeitung“ din München înregistrează această asigurare a cercurilor liberale, dice însă, că e cu toate aceste o aparițiune stranie, ca într'un cerc electoral atât de adict șeful de cabinet de odinioară să se accepte o rezoluțiune, care în esență corăspunde vederilor, pe care dl Tisza le-a exprimat de repețe-ori cu privire la reforma administrativă. E greu a admite, că alegătorii din Oradea-mare ar fi luat o asemenea hotărîre, dacă aveau cuvinte, de a admite, că dl Tisza e de altă părere, și tot atât de puțin s'ar pute presupune, că Tisza și-ar ține mandatul dela Oradea-mare, dacă nu s'ar seî de acord cu alegătorii săi în ce privește reforma administrativă. Fostul ministru-președinte de sigur nu e singurul în partidul liberal, care e contra reformei administrative, din contra el ar câștiga o mulțime de aderenți, dacă s'ar rezolva a face opoziție proiectului guvernului. În felul acesta în sinul partidului liberal s'ar face o ruptură, din care stînga extremă va profita mai mult. Dealțul în Pesta încă tot se mai crede, că dl Tisza va pute fi mulcomit și așa se va mai pute încă înlătura pericolul unei seisiuni în sinul partidului.

Francia moderată.

La un banchet ce s'a ținut în eliseul Montmartre, dl Ferry se a ținut un discurs, în care a protestat în contra impuțării, că el aspirează la putere și că ar voi să conturbe optimismul guvernului actual. Oratorul a atins și

ceștiunea vamală și a dat expresiune speranței, că negocierile vor decurge în mod corăspunător intereselor țării. De politica externă dl Ferry nu a pomenit nici cu un singur cuvînt. El a vorbit numai de necesitatea reorganizării sistemului colonial și și-a terminat discursul cu o alusiune melancolică la ingrătitudinea popoarelor.

La eșire din sală s'au iscat scene sgomotoase. Mulțimea striga mereu: „Jos cu Ferry“. Mai multe persoane au fost arestate. Spre a scăpa de poporul tulburat, Ferry s'a urcat într'o birje.

Discursurile arhierilor români.

ținute în casa magnaților în ședința acesteia dela 9 l. c. în cestiunea kisdobó-urilor.

Discursul episcopului Dr. V. Mihályi.

(Urmare și fine.)

Dacă scoatem pe băiat din cercul familiei lui tocmai atunci, când pășeam în etea cea mai amabilă a vieții, și-l așezăm în capii de băieți de aceeași vîrstă; aceasta produce acel rezultat, că aparentele cele din-tău ale acelei minți fragede, pornirile prime neobservate sau ne ar înfățișă aceea corăspundență armonioasă, de care ar da în cercul părintesc și între frați. Aceasta destramă legătura de familie și produce acele primejdii, care în țările, unde dela leagăn (crèches) se subtrag băieții de sub grija părinților, amenință siguranța și prosperitatea publică.

Fu relevant, că în grădina de copii băiatul se va bucura de o dezvoltare mai bună decât acasă; se spune, că chiar datele statistice dovedesc, că la noi grija în familie nu e se deajuns, ca pruncii în etate de șese ani să fie pregătiți după recerînță pentru școala elementară. Eu cutes a observa, că nu mi-se pare a se pute ajunge aceea, ca băiatul în asilul infantil să se desvolte în măsură ca acasă. De ce? Pentru-că o ceată de băieți, până când acasă fiecare ar pute să fie bucuria și fala tot atator familii, în grădina de copii pune la probă paciența sau caritatea creștină a îngrijitoarei ori a doicei, care îngrijitoare nici nu este în stare să înțeleagă pe fiecare din acea ceată de copii, cu atât mai puțin este capabilă pe aceia a-i educa și a-i ajuta întru dezvoltarea lor intelectuală și morală; deoare-ce dezvoltarea aceasta nu se poate întempla altcum, decât prin exemple și imitațiune, decât prin semnale și prin armonia afecțiunilor, decât prin un dialect secret, care este de atatea feluri, că niși sunt copiii de educat; cheia acestui dialect numai la iubirea de mamă se află, ea singură este capabilă a o întrebuița cu istețime.

FOIȚA „TRIBUNEI“

Homo sum.

Homo sum: humani nil a me alienum puto.
Terentiu, Heautontimorumenos A. I. Sc. I. V. 77.

— Roman —

de

George Ebers.

Cu autorizațiunea autorului tradus de

Mugur.

Capitolul XXI.

(Urmare.)

Atunci lătrară câinii în curte, și părințele îngrijat dișe încet, strîmătorat și pregătit la cel mai mare rău: „Poate sînt ei“.

Diaconisa îl strînse de mână, dar' și-o trase repede, când se auzi o bătaie slabă în poartă.

„Ietro și Antoniu nu sînt“, dișe Petru, „ei au cheia“.

Martana se apropiă de el și se lipi mlădioasă de trupul lui, precând senatorul se plecă tare pe fereastră și strigă celui venit.

„Cine bate?“

Câinii lătrau tare, încât nici senatorul, nici femeile nu auziră răspunsul, care trebuie că a urmat.

„Auzi la Argus“, dișe Dorotea, „așa lătră numai când vii tu acasă, sau cineva dintre noi, și când se bucură“.

„Ori-cine vei fi, spune tare cine ești, ca să-ți deschid“.

Răspunsul întârziă câteva momente și deia voia senatorul să-și repeteze întrebarea, când o voce dulce strigă sfioasă dela poartă spre fereastră.

„Eu sînt, Petre, Sirona“.

Abia vîrta aceste cuvinte prin liniștea nopții, când Martana se repeși de lîngă tatăl seu, care-i pusesse mîna pe umăr, și alergă pe ușe afară și la poartă.

Sirona, dragă, s'ermană Sirona!“ strigă fata, deschidînd zăvorul, și când Galiana întră prin poarta deschisă în curte, îi sbură la gît, o sărută și o desmerdă, ca-și-când i-ar fi o soră perdată și earăși aflată.

Apoi o apucă de mână, fără de a o lăsa să vorbească, și o trase, în ciuda rezistenței ei sficioase, cu sine pe scări în sus și în odaie.

Petru și Dorotea o întimpinară în prag, cea din urmă o strînse la piept, o sărută pe frunte și dișe: „S'ermană femeie; șcim, că și-am făcut nedreptate, și ne vom sili să o reparăm“.

Și senatorul veni lîngă dînsa, o prinse de mână, o salută după nevastă-sa și el călduros, însă serios, căci nu șcia, că are deia scire despre sfîrșitul soțului seu.

Sirona nu găsi cuvinte să răspundă.

A așteptat să fie alungată ca o depravată, când se scobora pe munte în jos și s'a iost perdat prin întunerec. Sandalele îi erau sfîrțicate de stîncile ascuțite și atrînau în buoții de picioarele ei sângerate, ear' perul frumos era sburlit de vîntul de noaptea și

haina ei albă părea vestmîntul rupt al unui cerșitor, căci o tăiașe, ca să-i lege ranele lui Policarp.

Deja de mai multe oare îl părășise pe acesta cu inima plină de îngrijare pentru el și de teamă de primirea părinților lui.

Cum i-a tremurat mîna de frica lui Petru și a Dorotei, când s'a hotărît să dee cu ciocanul de fer în poarta senatorului; și acum, acum i-se deschideau brațele unui tată, unei mame, unei surori, îi suridea eară o locuință prietenoasă.

O emoțiune fără margini, o grațitudine fără părechie îi umplură inima și sufletul, și plîngînd cu hohot, își puse mîinile împăturate peste piept.

Dar' numai câteva momente se lăsa pradă acestui delicios sentiment, căci pentru ea nu exista fericire fără Policarp, și pentru el a întreprins drumul acesta primejdios de noaptea.

Martana se apropiă eară cu dragoste de ea; dar' ea o respinse cu afabilitate și dișe: „Acuma nu, fata mea. Am perdat deja o oară, când m'am rătăcit prin infundături. Gată-te, Petre, să-mi urmez numai decot ear' în munte, căci, — dar' nu te spăria, Doroteo; primejdia cea mai mare a trecut, dișe Paul, și dacă Policarp...“

„Pentru Dumneșeu, tu scii unde e?“ strigă Dorotea cu obrăzii i-se roșiră, precând Petru îngălbeni și întrebă cu încordare extremă, intrerupîndu-și nevasta; „Unde e Policarp, și ce i-s'a întemplat?“

„Fiți pregătiți la veste rea“, răspunse Sirona uitându-se cu sficală și tristă la cei doi

soți, ca-și-când ar avé trebuință de scusă pentru scirea dureroasă ce aven să le spună.

Policarp a căzut pe o petră ascuțită și s'a rînit la cap. Paul l'a adus astăzi dimineață, înainte de a pleca contra Bleminilor, la mine, ca să-l grijesc. I-am răcorit rana mereu cu apă rece, și cătră a mea, a deschis ochii și m'a recunoscut și a dișe, că veți fi îngrijați de el. După apunerea soarelui a adormit, dar' mai are încă friguri, și îndată-ce s'a reîntors Paul, am plecat ca se vî liniștesc și se vî rog să-mi dați pentru el o beutură răcoritoare, căci trebuie să mă reîntorc numai decât la el“.

În discursul acestei vorbiri, o compătimire adîncă coloră vocea dulce a Sironi și lacrimi îi eșiră în ochi, când povestea părinților, ce a pățit fiul lor.

Petru și Dorotea o ascultară ca pe un cântăreț, care cîntă în haină neagră de do-lu și cu harfa învîlîită în negru despre vedere și speranță.

„Inte, iute, Martano!“ strigă Dorotea cu vivacitate și cu ochii aprinși, înainte de a termina Sirona. „Adă degrabă coșara cu bandagiurile. Doftoria de friguri o pregătesc eu singură“.

Petru se apropiă de Galiana și întrebă încet:

„În adevăr, nu e mai rău, decum spui? Trăește, și Paul...“

„Paul dișe“, intrerupse Sirona, „că în câteva săptămîni bolnavul cu grije bună se va însănătoșă“.

„Și tu mă poți conduce la el?“

„O, eu, eu“, strigă Sirona și se bătău cu mîna peste frunte. Sigur nu isbutesc să aflu calea înapoi, căci nu am putut ține minte nici un semn. Dar' așteaptă! Înaintea noastră a locuit acolo un pustnic bătrîn din Memfis, care a murit sînt acum câteva săptămîni...“

„Bătrînul Serapion?“ întrebă senatorul.

„Așa l'a chemat“, strigă Sirona. „Cunosci-i peștera?“

„Unde se o cunosc?“ replică Petru;

„dar' poate scie Agapit...“

„Isvorul, din care am luat apă, ca să răcoresc rana lui Policarp, îl numește Paul isvorul potrinichilor“.

„Isvorul potrinichilor“, repetă senatorul, „acela îl cunosci?“ Resulfînd din adînc, luă toiagul și strigă cătră Dorotea: „Eată doftoria, bandagiurile și lectica ta cea nouă; grijesce și de torțe, până mă duc eu să deșept pe vecinul Magadon și să-i cer cățva sclavi“.

„Vișu și eu“, se rugă Martana.

„Nu, nu, tu rămăi la mama“.

„Și crești, că eu aș rămâne aici?“ întrebă Dorotea. „Vă însoțesc“.

„Acasă ai multe de făcut“, replică Petru refușînd, „și noi trebuie să ne urcăm repede“.

„Vă opăci numai“, suspină mama îngrijată.

„Dar' ia copila cu tine; are mână ușoară, norocoasă“.

„Dacă crești, că e bine așa“, răspunse senatorul eșind din casă.

Unde lipsa aievea se ivesce, unde băiatul ajunge la orfanat, sau părinții din orișicare cauză cuvințioasă nu-și pot împlini datorința, acolo are loc excepțiunea, dar' nu este indicat aceea a o face generală. Nu voesc a Vă supăra, magnați iluștri, înșirându-Vă avantajile acelei educațiuni, care născătoarea însăși o întinde băiatului ei, și că ce fel de virtuți se ascund într'aceea, dacă mama nu împarte cu alții problema educațiunii băiatului ei; numai atâta îndrănesc a aminti, că legislațiunea nu este îndreptățită a rețea drepturile părinților; — și de cumva înșiși părinții ar dori să scape de obligamentul ce le impune natura, încă și atunci cu deadinsul ar fi a se cumpeni, că o plecare atât de primejdioasă merită oare a fi ocrotită?

Dar' de cumva părinții se opun și nu doresc pe băieții lor a-și condece sub grija altuia, atunci sila aceasta a asilelor infantile impusă prin lege provoacă amestecul necompetent al guvernului de instituțiune publică în sfera de drept a educațiunii private. Eu însă acest amestec nu-l recunosc de îndreptățit, pentru-că educațiunea privată este a familiei, este obiectul principal al continuității vieții căsătorești; guvernul instituțiunii publice numai din două motive ar fi îndreptățit prin normative sau prin legi a se amesteca în treburile educațiunii private: întâiu, de cumva interesul binelui public ar pretinde aceea, a doua de cumva aceea ar fi de lipsă spre a lecui perversitatea educațiunii în familie.

Motivul prim nu subversează, ca obligamentul asilelor infantile să se extindă preste tot, deoarece orișicare educațiune privată corectă se întemplantă deodată și în interesul binelui public, deci este de tot superfluu aceea a o regula prin lege. Din contră ordinea bună, prin urmare interesul public pretinde, ca dreptul părinților să se lase netins, anume acel drept al lor, ca înșiși să poată grijă pe băieții lor, un drept acesta nealienabil, pentru-că este împreunat cu obligamente, un drept, a cărui realizațiune tocmai prin părinți este mai de seamă asigurată, deoarece ce colocuina neîntreruptă și dependența spontană a băieților dela părinți asigură deplin rezultatele acestei educațiuni private.

Remediile disordinii ce s'ar ivi în educațiunea din familie, aici nu le voi desfășura, că acele se țin de competența autorităților de curatelă. Eu drept-aceea, magnați iluștri, din punct de vedere pedagogic țin, că este în interesul societății publice, ca obligamentul asilelor infantile să nu se impună cu forța unor părinți ca aceia, care nu-l doresc.

Acest proiect de lege însă mai are și o altă latură umbroasă, care așiderea din aceeași silă provine; anume că §. 4 sub muleț de bani constrânge pe părinți, ca băieții lor dela 3—6 ani să-i trimită în grădina de copii sau în asile infantile, de nu cumva vor dovedi, că băieții lor se împărțesc acasă sau orișicunde în continuu de îngrijirea recerută; și într'aceasta 'mi se pare a gasi acea latură umbroasă a proiectului de lege, care este vătămătoare, pentru-că deadreptul taie în omenime.

În privința teoriilor ivite pe terenul educațiunii populare, îndeosebi ce privește obligamentul general al instrucțiunii elementare, și că în ce măsură este aceasta folositoare, salutară, corăspunzătoare și posibilă: față cu aceste chestiuni părerile sunt foarte diferite.

Precând mama și fata, pregătind cele de lipsă pentru expedițiunea nocturnă, întru ei eșiau, mai găsiră destul timp, ca să adreseze Sironi câte o vorbă bună, câte o întrebare; Martana puse chiar, fără de a-și întrerupe lucrul, mâncare și beutură pe masa, lângă care se aședuse Sirona obosită; dar' aceasta deabia își udă buzele.

Când fata aduse coșara cu doftorii, cu fășii de pânză, vin și apă curată, și le arătă Galiane, dișe aceasta: „Acum dă-mi o păchețel din sandalele tale, căci ale mele sunt rupte de tot, și fără încălțăminte nu pot ține pas cu bărbaiții, căci petrele sunt ascuțite și taie în carne“.

Martana vedu acum mai întâiu sângele la picioarele prietenei, luă repede lampa de pe masă, o puse pe podile și strigă, ingenunchiând lângă Sirona și apucându-i degetele delicate dela piciorușele albe, ca să cerceteze leziunile de pe tălpi: „Sfinte Doamne, că ai trei rane mari!“

Lute aduse un vas cu apă; spălă cu grije ranele din tălpile Sironi; și precând în înfașia piciorul bolnav cu mâna exercițată, se apropiă Dorotea de ele și dișe: „Dacă ar fi numai Policarp aici; fașia aceasta de in ar ajunge să v'legăm pe amândoi“.

O roșeață ușoară sbură preste obrajii Sironi, Dorotea se spăriă de cuvintele proprii, și Martana strinse pe furie mâna Galiane.

(Va urma.)

Articulul de lege XXXVIII. din anul 1868 în chestiunea aceasta, după părerea mea încă tot deschisă, a luat pozițiune, când în §. 1 a edis, că fiecare părinte este obligat pe băiatul seu, de cumva nu s'ar fi îngrijit despre educațiunea aceluia acasă sau în vre-un institut privat, a-l purta la școala publică dela la 6-lea an împlinit al etății până la la 15-lea an împlinit.

Legislațiunea luând astfel pozițiune într'o chestiune deschisă, și instrucțiunea elementară prin lege devenind preste tot obligatoare, textul legii față cu libertatea până atunci vigență fu formulat așa, că până-când înainte de aceea presumpțiunea stătea prelângă libertatea părinților să-și asigure sieși avantajul presumpțiunii și părinții să fie datori, de cumva nu ar voi a-și trimite copiii la școală, a dovedi, că se îngrijesc în alt mod de instrucțiunea elementară a pruncilor lor: aceasta, magnați iluștri, o pricep, pentru că aceasta este consecința logică a faptei, că s'a luat pozițiune într'o chestiune deschisă.

Dară, că nu într'o chestiune deschisă, în privința căreia se poate lua pozițiune ori a nu se lua, — ci în privința unuia dintre cele mai sfinte drepturi și obligăminte, cum este tocmai, ca părinții prin grije să-și scutească băieții de 3—6 ani de primejdiile ce 'i ar pute ajunge și să-și ajute pe aceia întru dezvoltarea lor corporală, intelectuală și morală; — că în privința unuia astfel de obligăminte, dictat decătră însăși natura, într'acest proiect de lege presumpțiunea se aședă astfel, ca-și-cum părinții câtă e Țeara-Ungurească nu 'și-ar scuti copiii, nu s'ar îngrijii de dezvoltarea lor corporală, intelectuală și morală: aceasta taie în omenime și este vătămător. — De cumva se dișe, că tocmai de aceea a fost constrins guvernul a propune acest proiect de lege, tocmai de aceea este silit a obliga pe părinți să-și trimită băieții în asile infantile, de nu cumva dovedesc, că își împlinesc obligăminte dictate de natură: aceasta înseamnă presumpțiunea a o pune în mod, ca-și-cum părinții nu 'și-ar împlini obligăminte lor naturale, ceea-ce aievea este vătămător.

De sub greutatea unei asemenea acuse, că adecă părinții nu-și grijesc băieții, nimeni nu va pute ușor să scape, deoarece ce pe temeiul acestei legi presumpțiunea de drept stă prelângă aceea, că nu-și grijesc băieții; deci nu acuzatorul, care impută o acasă atât de gravă, ci maica este datoare a dovedi contrarul.

Că ce fel de injurie se ascunde în punerea aceasta a presumpțiunii, aceea nu voesc a o descrie mai pe larg. Ajungă-mi a produce acea singură împregiurare, că până-când deoparte născutul orișicărui conjugiu în sensul legii se presupune de legitim, și părinții aceasta o pot deplin legitima cu extrasul din matricula botezaților în mod ca acela, căt dacă 'i ar plesni cuiva în minte a afirma contrarul, el este dator a dovedi cu dovești legale înaintea judecătorului, că băiatul respectivei mame nu este legitim, până atunci de altă parte prin lege aceasta, durere! — dacă cineva ar porni acasă, că mama aceea nu-și grijesc băiatul, deja nu el, acuzatorul, este dator a dovedi, ci presumpțiunea militează prelângă acuzatorul, și biata acasă este obligată a se legitima, că deș, dinsa își grijesc băiatul, și încă cu ce fel de dovești? Căci de exemplu atestatul ce 'i-l extrada parochul în acel înțeles, că cutare mamă își grijesc pruncii ei, un astfel de atestat extradat decătră conducătorul părintesc și judecătorul competent al conștiinței popoarelor creștine, legea nu-l admite ca dovadă competentă; ba cu privire la grădinile de copii și la asilele infantile comunale ori ale statului, parochul nici că este din oficiu membru al comisiunii de inspecțiune, deci acolo nici că se bucură de vot.

De aci urmează, că părinții prin legea aceasta se constrânge cu dovești cu mult mai importante, mai circumstanțiale și astfel cu mai multe spese împreunate a dovedi înaintea aparatului de inspecțiune, prevăzută în §§-ii 23—26 ai proiectului, că ei poartă grije de băieții lor, decât cu care s'unt capabili a dovedi înaintea judecătorului, că pruncul lor este legitim.

Dar' acest proiect de lege, magnați iluștri, avantajul presumpțiunii încă nici în acel cas nu este aplecat a-l asigura pe partea părinților, dacă aceștia de regulă amăsuraț chemării lor petrec acasă, și așa mai bine se îngrijesc de băieți, decât chiar de lumina ochilor proprii. Cine nu ar sci, magnați iluștri, ce loc important cuprinde în Ungaria pe terenul omeniei naționale tocmai industria de casă? Cine nu ar sci, câte mame de familie își provéd toată familia cu albe țesute acasă cu osteneala proprie? Câte mame de familie își îmbracă pe ai sei cu țesături trainice, corăspunzătoare și adese de valoare artistică?

Că într'o astfel de țeară, întro astfel de împregiurări mama, care atât ostenește în folosul alor sei, încă osebit să fie obligată a

se legitima, că își grijesc băieții de 3—6 ani: aceasta, magnați iluștri, după priceperea mea este o pretensiune mărginită cu așa o șicanare preputitoare, de care a mântul public contribuente pentru această înaltă Casă a magnaților ar fi o problemă vrednică de considerațiune, care ar provoca și grațitudine.

În urma acestora, deoarece-ce acest proiect de lege doarece să vindece preste tot în general un rău, care nu se ivesce preste tot, vrea să-l vindece cu un remediu drastic, pentru-că contrar naturii, care destramă legătura de familie; — deoarece-ce acest proiect de lege sub muleț de bani impune părinților sila de a-și trimite băieții la asile infantile, măcar de 'i-ar și grijă pe aceia acasă după recerintă, și presumpțiunea de drept o statorosece astfel, ca-și-cum părinții nu 'și-ar grijă băieții; — prin urmare întru procurarea doveștilor le impune o procedură cu mai multe spese împreunate, decât cu care pot să dovedească legitimitatea pruncilor lor: eu nu pot să ținesc acest proiect de lege, și Vă rog, magnați iluștri, îndurați-vă a denega acestuia consensul Vostru.

Încercarea unei reforme bisericesci în România.

Raporturile despre mișcarea Românilor în contra kisdedóv-urilor au reclamat întru atâta spațiu foii noastre, încât deabia astăzi ajungem a reproduce în traducere fidelă un articol publicat sub titlul de mai sus de „Kreuzzeitung“ încă în numărul seu 27 din est an. Articolul, care va interesa nu numai cercurile noastre bisericesci, ci pe toți Români deopotrivă, e următorul:

Conflictul mai nou al bisericilor orientale în țările balcanice au stîrnit un interes mai viu pentru poziția bisericii ortodoxe în țările nerusesci. Deși cu puține simpatii a întimpinat îndeobște diplomația europeană dorințele patriarhului ecumenic și armean, totuși necesitatea s'a simțit a nu nimici autonomia și prin ea vitalitatea acestor biserici, dacă nu e a se deschide tendențelor rusesci un câmp și mai larg. Căci precăt timp creștinii orientali au fost ținuți în organizațiunea bisericescă rigoroasă și influențată sub patriarhul ecumenic, ei puteau să reziste atât propagandei ortodoxiei rusesci, cât și propășirii catolicismului roman. Prin desfacerea popoarelor balcanice creștine de stăpânirea turcească, și sfera de putere a patriarhului din Constantinopol a trebuit restrânsă, căci o Românie, Sârbie sau Bulgaria independentă nu mai puteau fi guvernate de un cler grecesc condus de patriarh. Intemeierea bisericilor naționale autoceale române, sârbe și bulgare a fost deci urmarea independenței acestor state. — Astfel de preschimbări de organizațiune bisericesci în naționalități întregi pot fi însă îndeplinite numai în mod exterior, căci preschimbarea internă a lor poate rezulta numai din o muncă îndelungată.

Raporturile faptice actuale în țările balcanice sînt de așa, încât astăzi se poate constata față cu starea de acum douăzeci de ani un regres însemnat pe terenul bisericesc. Cauzele acestei aparițiuni se pot afla ușor. Precăt timp Grecii, Bulgarii, Sârbii și Românii se aflau sub stăpânirea directă a Sultanelui, biserica forma totodată centrul politic al naționalităților creștine; colegiile creștine erau unicele corporațiuni, în care creștinii aveau să-și aleagă reprezentanții lor, și deoarece-ce aceste erau presidiate de preoți, biserica exercita o mare și directă influență asupra vieții întregi a acelor popoare. Preoțiunea mai avea și anumite funcțiuni civile, care și acum au fost de nou confirmate patriarhului prin Poartă; tot asemenea și afacerile școlare erau confesionale și conduse de biserica. Îndată-ce însă popoarele balcanice au devenit independente, biserica și a pierdut influența sa; mai lămurit se vede aceasta în regatul Greciei, unde astăzi, cu toată cultura generală a poporului a progresat, preoțiunea se află în o stare de totală ignoranță și sfântul sinod cu metropolit cu tot a devenit o unealtă fără nici o influență a guvernelor ce se urmează. Biserica n'are aci nimic de a face cu școala, și drepturile jurisdicționale 'i-s'au luat demult. Patriarhatul grecesc al Fanarului din Constantinopol cu organizațiunea bisericescă condusă de el, cu oficiile sale, cu seminarii, școli și biblioteci stă astăzi spiritualicește și materialicește neamestecat mai sus decât biserica Elinilor în Grecia liberă. În cele trei țeri balcanice nordice a mai venit împregiurarea nefavorabilă, că toate statele tinere devenite independente au destituit pe toți episcopii și preoții, care erau de naționalitate greacă și nu s'au declarat numai decât de Români, Sârbi sau Bulgari. Pentru cei repășii însă nu se găsiu alții în loc, așa încât deoparte s'au hirotonit de preoți foarte multe persoane ignorante și ele au fost aședate chiar în scaune episcopesci, de altă parte eară se primiau preoți veniți din

Rusia. Biserica rusească a și fost destul de prevenitoare a pune la dispoziție seminariile sale pentru tinerii teologi ce veniau pentru studii din Sârbia, Bulgaria și România. În Rusia, se înțelege, nu se cresceau preoți naționali, ei agitatori panslavisti.

În România preschimbarea bisericii conduse de preoțiunea grecească într'o biserica națională s'a întemplant în esență astfel, că în scaunele episcopesci, pe care prelații greci trebuiau să le părăsească, s'au aședat servitorii lor, deoarece-ce aceștia prin îndelungata însoțire a stăpânilor lor 'și-au însușit în formă conșcintă funcțiunile episcopesci. Și fiindcă acestor noi episcopi nu le putea să le placă a v'ave sub ei o preoțiune inferioară mai cultă decât ei, ei au hirotonit pe orișice om incult, care plătia o taxă dela 20—100 franci. Bărbați într'adevăr apți n'au intrat pe atunci în tagma preoțească, fiindcă parlamentarismul introdus și administrațiunea statului au consumat toate puterile disponibile. Astfel regatul României, care în deceniul din urmă a ridicat mai multe licee și școli primare decât orișicare altă țeară din Europa, n'are nici un singur preot greco-oriental, care ar fi în stare să țină Dumineca înaintea obștiei sale o predică pe dinafară.

Acel mijloc moral educativ atât de însemnat pentru un popor, predică și instrucțiunea bisericescă a religiunii, lipsesce dar' cu desăvârșire. Episcopatul ce stă în fruntea bisericii n'are nici voință, dar' nici capabilitatea, de a schimba această stare tristă. — Urmarea e, că țărâniunea persistă într'o întunecime spirituală și vede în reprezentanții bisericii, pe care trebuie să-și susțină, mai curând o pacoste decât o milă, precând clasele sociale mai superioare trec cu o frivolitate voltair-iană preste tot ce e bisericesc.

Prin urmare preoțiunea nu întimpină între popor niciări în România stimă și iubire, din care cauză ea însăși e elementul cel mai malcontent față cu dezvoltarea modernă de stat a țării. Și tocmai pentru aceea clerul e rusof și astfel periculos intereselor statului, ceea-ce s'a dovedit în mod suficient prin activitatea preoțiunii în revoltele din urmă ale țeranilor.

Starea înapoiată a României pe terenul bisericesc e cu atât mai mult neexplicabilă, cu cât Românii din Austro-Ungaria sînt fără îndoială între toți creștinii greco-orientali cei mai înaintați. Aci atât uniți, cât și ortodoxii au o bună organizațiune bisericescă și o preoțiune științific-cultă. Biserica orientală, mai veche, care și astăzi încă recunoaște de căpetenie ideală pe patriarhul din Constantinopol, are o constituțiune internă, care apare aproape înrudită spiritualicește cu biserica protestantă germană. Reformatorul acestei biserici a fost Metropolitul Andreiu baron de Șaguna, care în timpul funcțiunii sale dela 1846 până la 1873 a reorganizat din temei biserica română din Ungaria și Transilvania. Împregiurarea, că acest prelat a avut rezidența sa în Sibiu, centrul cultural al Sașilor ardeleni, și că a înființat primul aședământ cultural pentru preoțiunea ortodoxă română aci în Sibiu, unde era dată o continuă atingere cu germanimea, a făcut cu puțință a apropia vieța bisericescă a Românilor de cea germană-protestantă. Dogmele vechei bisericii ortodoxe au rămas cu totul neatînse de Șaguna, fără însă a se accentua infalibilitatea lor. Reforma dogmelor însă e designat-o el ca chemarea celui mai deaproape sinod ecumenic, ear' reforma internă poate să fie introdusă prin bisericile particulare. În acest înțeles el s'a basat pe teoria apostolilor despre comunitățile creștinesci, ale căror reprezentanțe se nu fie compuse nici-odată numai din preoți. El a introdus deci o organizațiune bisericescă, conform căreia reprezentanța parochiilor, protopresbiteratelor și a dieceselor să fie din două treimi mireni și numai din o treime preoți. În acest mod el a sporit interesul populațiunii la toate afacerile bisericesci și deoarece ce el s'a îngrijit de o crescere temeinică a clerului, a ridicat biserica română în Transilvania atât de sus, încât un judecător nepreocupat nu va contesta astăzi, că prestațiunile acestei biserici stau cu mult înaintea celorlalte comunități bisericesci catolice, unite și orientale din Ungaria. Toți preoții români, care s'au bucurat de studii științifice, au făcut aceste, la exprea dorință a lui Șaguna, la universități germane, unde au fost introduși în teologia protestantă. Predica e deci usitată în toate comunitățile românesci din Ungaria. Aci se cetesc atât de preoți, cât și de mireni ca cea mai frumoasă colecțiune de conțemplări religioase o cărticică, care a scris-o în limba română Carmen Sylva, regina germană și protestantă a României. În România însăși, unde nu sînt cunoscute nici predică, nici edificarea bisericescă, nu e cunoscută nici această scriere a reginei.

E ușor de înțeles, că în sfârșit s'a născut totuși dorința în cercurile mai bune din regatul României de a încerca o reformă similară a bisericii, precum Românii din Transilvania au introdus-o în deceniul trecut în modul descriș. Prelungă regele Carol a recunoscut această necesitate mai ales actualul ministru de culte Maiorescu, care acum doi ani a chemat spre acest scop la universitatea din București pe profesorul de teologie Simeon Popescu și a întemeiat facultatea teologică. Eruditul numit era cunoscut ca un admirator zelos al lui Șaguna și regele Carol a exprimat publice când cu numirea lui așteptarea, că se succedă a inspira preoțiunii române atât cultura științifică, cât și sentimente patriotice. În faptă părea a fi găsit în dl Popescu pe bărbatul apt, care ar pute trasa calea unei reforme a bisericii din România; cel puțin că succese în timp scurt a stîrni în tinerimea studioasă o adevărată însuflețire pentru chemarea preoțească. Episcopatul, se înțelege, a v'edut în profesorul de universitate un dușman, în contra căruia el a primit lupta cu toate mijloacele întregi. Cererea lui Popescu, de a pute țină într'o biserica din București predici de probă pentru studenții universitari, — neținându-e niciări în țeară predici, — a fost respinsă, și sfântul sinod a fost convocat într'o ședință extraordinară, pentru a declara pe teologul ce le sta în cale de „eretic“ pe temeiul unor scrieri ale sale. Cu toate silințele date n'a succed episcopilor a aduce o asemenea sentență într'o formă cât de cât științifică înaintea publicității și astfel au pășit pe calea de a sili guvernul prin dificultăți parlamentare a jertfi pe Popescu. Fîind membrii sinodului totodată și membrii senatului, ei au putut amenința guvernul, că vor întări opozițiunea, dacă numitul profesor nu va fi delatatur numai decât dela facultate. Într'adevăr actualul cabinet a cedat stăruințelor episcopilor și a oferit dlui Popescu în local profesurii sale universitare postul unui bibliotecar!

Acest cas dovedesce, că reforma plănuită a bisericii române nu va fi începută în timpuri apropiate, deoarece ce în cercurile competente ale României lipsesce încă serioșitatea ce se cere ca prima condițiune pentru o asemenea lucrare. În considerația raporturilor bisericesci incurcate între bisericile ortodoxe ale Balcanului regretăm această înapoiare și din cauză, că o consolidare politică a statelor balcanice e cu neputință fără o cultură religioasă și morală a poporului. Tocmai Românii ar fi avut chemarea de a stîrni o inovațiune internă a creștinilor orientali amoriți spiritualicește; după retrirarea actuală însă a ministrului junimist de culte Maiorescu o astfel de speranță pare a fi redusă în mod esențial.

CRONICĂ

Archiducele Francisc Ferdinand d'Este, după cum cetim în „Kolosvár“, va veni în anul acesta în Ardeal, și anume la Gurghiu, spre a participa la o vînătoare de urși.

Manevrele ardeleni. Vicecomitele comitatului Bistrița-Năsăud, Ioan Pănczel, a primit din partea comandi de corp nr. 12 înscințarea, că în urma îndrumărilor mai înalte manevrele ardeleni din estan se vor ține prelângă toată probabilitatea „sub ochii“ Maiestății Sale a Împăratului între Murăș Oșorheiu, Reghinul-Săseș, Bistrița și Dej.

Numire. Stefan Imre a fost numit practicant fără diurnă la perceptorul de dare din Sepși-Sângeorgiu.

Necrolog. Ieri dimineață a răposat aici doamna Ana Ghibu, soția profesorului seminarial Ioan Ghibu. Despre acest cas primar următorul anunț funebrel: Ioan Ghibu, protopresbiter și profesor la seminarul „Andreian“ din Sibiu, ca soț, cu fiul seu minorean Valeriu; Sabin Păso, protopresbiter greco-oriental, cu soția sa Ana, Pompiliu Păso cu soția sa Septimia și veduva Elisabeta Colbasi născ. Păso, ca frați; Ioan Răsu, protopresbiter gr.-cat. în Sibiu, Ioan Păpu, protopresbiter gr.-or. în Sibiu, veduva Ana Păso născ. Crișan, Elisaveta Ghibu măr. Stoicuța, Raveca Ghibu măr. Bogdan, Simeon Ghibu, preot, și Avram Ghibu, econom, ca cumnați și cumnate; Dr. Octavian Răsu, avocat, cu soția sa Alexandrina născută Șulț de Cărpeneș, Constantin Colbasi și soția sa Valeria, Dr. Vasile Bologa, profesor, și soția sa Letiția, George Romanul, preot, și soția sa Emilia, Enea Păpu, Dr. Iustin Colbasi, Sever, Valeria, Dora și Octavia Colbasi, Sabina cu soțul ei Alimpiu Oprea, preot, Adeline, Silvia, Septimia, Pompiliu și Liviu Păso, Tatia, Clelia și Simeon Păso, ca nepoți și nepoate etc. — cu inima sfășiată de durere face cunoscută în cetatea din viețea a mult iubitei sale soții, resp. mamă, fiică, soră, cumnată și mătușe Ana, întemplantă Luni în 11/23 Martie la 8 oare dimineață, în al 41-lea an al vieții și al 16-lea al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pămâtesci ale mult deplânsi răposate se vor petrece la locul de vecnică odihnă Mercuri în 13/25 Martie d. a. la 3 oare, după ritual bisericii gr.-or. române. Fie-ți țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Sibiu în 11/23 Martie 1891.

În beție. Ieri un vizitiu beat, care se afla pe un car încărcat cu cărămizi, a căzut în strada Morii între roțile carului și între picioarele boilor. Acesta din urmă norocire au stat pe loc, așa că carul încărcat și greu n'a trecut peste vizitiu, ci numai l-a strivit puțin.

Un dar al împăratului german. Împăratul Wilhelm a trimis portretul său corpului ofițerilor dela regimentul de husari ce staționează în Kecskemét și al cărui proprietar este el. Aducătorul a fost un locotenent-colonel din regimentul 2 de gardă. Predarea a avut loc în sala casarmei de cavalerie cu mare festivitate, după care a urmat un banchet în onoarea locot-colonelului. Despărțirea corpului ofițerilor de oaspele său a fost foarte afabilă.

Expozițiune în Timișoara. Cetim în „Luminătorul”: „La inițiativa camerei comerciale și industriale din Timișoara se va aranja în Timișoara în anul acesta, și anume în timpul din 19 Iulie până în 30 Septembrie, o expozițiune industrială și economică bănațeană. La invitarea secretarului camerei comerciale, inteligența română din loc, după unele consultări avute, s'a resoltit, deși timpul e cam înaintat, a da cu toată bunăvoința și în modul cel mai posibil sprigin și ajutor moral comitetului central al expozițiunii în scopul, ca această expozițiune aranjată în această provincie eminentamente română să fie cercetată și înăvuită prin toate lucrurile și produsele demne și alese ale poporului nostru românesc din această provincie”. — Apelul publicat spre acest scop de „Luminătorul” e subscris în numele comitetului executiv român de dnl P. Rotariu, președinte, și Ioan V. Barcianu, secretar.

Incendiu. O pagubă de 412 fl. a cauzat în Blaj un foc ce s'a întâmplat în zilele trecute. Causa focului, care s'a început în grajdul dela „Hotelul național”, se dăce a fi neatențiunea.

Demonstrațiune într'un teatru. În teatru din Agram a avut loc în 21 l. c. o demonstrațiune în contra piesei „Ultimul amor” de Ludovic Doczi. O ceată de studenți, su-părați pe directorul teatrului, care li-a oprit biletele cu preț redus din cauza unei demonstrațiuni cu ocaziunea primei reprezentațiuni a piesei amintite, încă în decursul actului prim au început să fluier și să facă un șgomot teribil. O parte din public se alăturase pe partea studenților. Patru studenți au fost arestați.

Emigrare în masse. În părțile dela Bakony e vorba, ca poporul să emigreze în masse mari spre America. În comuna Lokut în săptămâna trecută 400 țărani erau gata de plecare, având fiecare pasaportul în mână. Plebanul din Lokut, Lóvárdy Alajos, a făcut numai decât arătare la comitat. Locuitorii din comunele Gyertyánkut, Pézseskut, Kis-Lőd, Vámos, Herend și Bakony-Nana încă s'au alăturat curentului de emigrare.

Ce ingrați! Studenți turcesci de economia rurală sunt trimiși de guvernul Sultanelui în străinătate, spre a visita diferitele institute mai importante de specialitate lor. Au fost deja în Viena, unde fură primiți cu multă prevenire, și acum petrec în Berlin, unde după „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” se bucură earăși de o ospitalitate deosebită. Cum de nu s'au oprit în Budapesta, spre a admira după cuviința grandioasă aședămintelor sale? Ce ingrați mai sânt și „traji” Turci! Asta-i recunoștința pentru „Abdul Kerim azi izente?”

Promoțiune în masse. Sâmbătă la ameați a avut loc în sala festivă a universității din Viena ultima promoțiune înaintea sfârșitului semestrului de iarnă, la care au fost promovați 73 stud. în medicina la gradul de Dr. Un număr atât de mare de candidați n'a fost până acum nici-odată promovați deodată la gradul de Dr.

Studenți universitari români în Gand. „Le Journal de Gand” și „Le Temps” ne spun, că delegația studenților universitari români a fost obiectul unei deosebite atențiuni din partea marelui număr de studenți întruniți la Gand. Cu această ocaziune a câștigat foarte mult și cauza Ligei pentru unitatea culturală a Românilor. Reprezentații ai studenților români la iubileul universității din Gand sânt domni Mehedinț, Sapcaiu, Bălănescu și Cernescu.

Societatea de științele fizice din București a ales Duminecă în 3 Martie v. ca membri de onoare pe domni Berthelot și Friedel din Franța, Hoffman și Bayer din Germania, Canizzaro și Paterno din Italia. Ca membri activi pe doctorii Neagoe, Șabner-Tuduri, și pe farmacistii Veles, Fabini, Várnălescu etc. Sâmbătă în 9 Mai v., oarele 8 seara, la universitate se va fi-ni o gedință extraordinară, când dl. Istrati va face comunicări relative la lucrările comisii internaționale pentru stabilirea nomenclaturii chimice.

Di Luca Caragiali, autorul eminentelor comedii române, precum cetim în foile bucureșene, și-a pus candidatura de deputat guvernamental la cameră.

O nouă industrie în România. Cetim în „Voința Națională”: Anunțăm cu plăcere, că o nouă industrie națională este în sece de a se înființa la Galați. Dl G. Curatu, mecanic din Galați, a docis să înființeze la Galați o fabrică

de bastimente mici: remorchere și șleपुरi de fer. Până acum se importau aceste vase din Pesta, cu un preț de 20 la sută mai scump. Materialul se va importa de aci înainte din Anglia. D. Curatu, după informațiunile ce avem, ar fi primit comanda pentru două vase române. D-sa a cerut să beneficieze de legea pentru încurajarea industriei naționale. Cererea fiind dreaptă, guvernul nu poate decât să o resoalve în mod satisfăcător pentru petiționar.

Despre Români din Macedonia. Publicistul Hulme Beame publică în o revistă din Londra un studiu asupra naționalităților din Orient și mai cu seamă din Macedonia. Firesce, că și Români din Peninsula Balcanică sânt obiectul penei publicistului englez.

Inundațiuni în România. Din București se telegrafează cu data de 22 l. c.: Din județele Vaslui, Tutova și Fălciu se anunță mari pagube în urma umflării râului Seret și a topirii zăpezii din munți. După scrii mai noue sosite din Bărlad, 300 de case sânt acolo în urma inundațiilor parte rusească, parte aproape de ruinare.

Generalul francez Campenon a răposat, după-cum se anunță din Paris, în zilele trecute în urma unei boale grave. El s'a născut la 1819 în Tonnerre; la 1840 a intrat în oștire; a luptat în războiul Crimeei și la 1870 a fost rănit în Metz, fiind colonel în statul-maior general, apoi a fost făcut prizoner. El a jucat un rol însemnat în reorganizarea militară a Franței și a fost de două-ori ministru de războiu. Armata franceză a perdut într'insul pe un general eminent.

Părechia imperială rusească, după-cum se anunță din isvor diplomatic, va merge preste Viena și Triest la Atena pentru o ședere de 10 zile.

Sultanul Turciei—filantrop. Din Constantinopol se scrie, că Sultanul a oferit o sumă însemnată ca să se împartă între familiile germane, care au avut să suferă din cauza inundațiilor. Toate aceste fapte fac să se accentueze înțelegerea cordială ce domnesce între Turcia și Germania.

Victimele viscolului din Englitera. Viscolul teribil, care a băntuit în Englitera în ziua de 10 Martie st. n., a făcut și victime omenești; un mare număr de luntre de pescar au dispărut cu proprietarii lor cu tot. La termen apusean s'au confundat patru corăbii mai mari; toți câți erau pe dinsele s'au înecat, deoarece-ce din pricina viscolului nu s'a putut încerca nici un fel de scăpare.

Otrăvit cu strichnină. Se scrie din Berlin: Mercuri, după prând, pe la oarele 2, un tinăr, ca de vre-o 24 de ani, năvăli într'o farmacie din Charlottenstrasse și strigă de câteva-ori: Aer! aer! Mă înec! Proprietarul farmaciei îl întrebă, dacă are de multe-ori astfel de accese, dar tinărul nu fu în stare să răspundă. El căpătă convulsii, apoi cădu joi ca trăsnet. Era mort. Se constată mai târziu, că nenorocitul luase strichnină, una din cele mai puternice otrăviri din câte se cunosc ați. Identitatea sinucisului nu s'a putut constata încă, căci afară de un bilet, pe care erau vorbele „un amor nenorocit mă face să-mi curm zilele”, nu s'a putut găsi la dînsul nici o altă hârtie.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI”.

Viena, 24 Martie n. Ministrul de finanțe austro-ungari, în vederea rapoarturilor politice din Austria, nu au schimbat declarațiuni mai însemnate în privința regulării valutei.

Berlin, 24 Martie n. La cererea lui Bötticher s'a fost introdus cercetare oficială în contra lui în afacerea ce i-se impută. Protocolul constată, că Bötticher e imaculat.

Hamburg, 24 Martie n. „Hamburger Nachrichten” desminte scirea, că Bismarck ar avè intenția de a locui în Berlin.

Belgrad, 24 Martie n. Ministrul-președinte a predat lui Milan contractul, care rămâne în valoare până la majorenitatea fiului său și după care Milan și Natalia nu pot veni în Serbia până nu va deveni regele majorean, regele va petrece în fiecare an câte o lună la Milan și Natalia, ear' guvernul experează recunoșterea definitivă a divorțului.

Atena, 24 Martie n. Împărăteasa Elisabeta împreună cu Francisc Salvador au sosit aici și au făcut familiei regale o vizită.

Opporto, 24 Martie n. Tribunalul militar a condamnat pe complicitii principali cu pierderea libertății până la patru ani și apoi cu deportare în Africa. Dintre militari 266 au fost condamnați, 240 absolvați, dintre civili 7 condamnați și 15 absolvați.

Bibliografie.

A apărut: Culegere din cele mai frumoase povesti de Ioan Bota. Editura librăriei N. I. Ciurcu, Brașov.

A apărut: Robinson Crusoe sau aventurile minunate ale unui naufragiat. Editura librăriei N. I. Ciurcu, Brașov.

„Foata diceșand”. Organ al eparchiei gr-or. române a Caransebeșului. Apare în fiecare Duminecă. Redactor Ioan Ionaș. Anul 6. Nr. 10 dela 10/22 Martie 1891 are următorul cuprins: Câteva cuvinte despre om, viață, epocile etății, constituție, temperament și moarte. (Urmare.) — O vorbă ca între frați. De Dedanul. — La statutele fondului de pensuni pentru proeți. — Corespondență. — Resultatele numărării poporului. — Varietăți. — Bibliografie.

„Arhiva societății științifice și literare din Iași”. Apare odată pe lună. Anul II. Nr. 6 pe Decembrie 1890 are următorul cuprins: I. Găvănescul: Psihologia etnologică: Concepțiunile șperandului român despre viață și lume. — Spiridon Popescu: Din viața satului meu: Credințele săteanului despre școală și efectul ei. — I. Tanoviceanu: Câteva notițe asupra cronicarului Ioan Neculce. — Mihail B. Wierzbowski: Determinarea greutateii mai multor specii de animale. — Th. Codrescu: Amintiri despre George Assaky, cuvânt rostit cu ocaziunea inaugurării statuei sale la 14 Octomvrie 1890. — Ed. Gruber: Congresul internațional de psihologie fiziologică. — Dări de seamă: Internațional, 2 dramatic Scherz în trei Akten von Dr. Helene Druskowitz (I. Găvănescul). — Teodor T. Burada: Cercetări despre școlarele românesco din Turcia (A. D. Xenopol). — Scrierile domnului R. F. Kaindl asupra Bucovinei (A. D. X.). — Emile Legrand: Deux vies de Jaques Basilicos (A. D. X.). — Emile Picot: Chants populaires des Roumains de la Serbie (N. Iorga). — Documente: Sfătuirile domnului Neuculă Mavrocordat către fiul său Constantin, comunicat de Gh. Erbescanu. — Zapis vechiu din Teuceiu. — Zapis din 1637. Transcrișe și publicate de H. Tiktin. — Notițe și informațiuni.

„Românul Literar”. Apare în fiecare Duminecă în București. Nr. 9 dela 11/23 Martie are următorul cuprins: D'ale săptămânii. De Stan. — După teorie. Poezie de Teodor. — Iepurele. Anecdota populară din Bucovina de E. V. — Fântâna vrăjită. Legendă de Ilie Ighel. — Cum era!... Poezie de Badea Pletea. — Cronică. Prietena turturelor. De Ioan Drinceanu. — În noapte. Poezie de N. Manolescu-Bujor. — Săptămâna politică. — Cine dă lui își dă; cine face lui își face. De Artagnan. — Versuri. În formă populară de Konima. — Plângi... De I. Păun. — Vinol Poezie de C. Z. Buzdugan. — Concurs săptămânal. — Rețeta săptămânii. — Mănăstirile și bisericile din România. Episcopia Curtea de Argeș. (Cu ilustrațiune.) — Curierul modei. De Titina. — Din viața principelui Napoleon. — Posta „Românului”. Curajul unei femei. Novela de Jacques Normand.

LOTERIE.

Tragerea din 24 Martie st. n. Sibiu: 27 11 56 53 36

Călimdarul zilei

13/25 Martie 1891.

Italian: Nichifor. Gregorian: Bunavestire. Soarele: răsare 5.56, apune 6.17

Buletin meteorologic.

Sibiu, 24 Martie n. 6 oare dimineața.

Table with 4 columns: Presiunea atmosferică în mm., Diferența din presiune, Temperatura din aer, și Maximal și minimal de temperatură. Values: 720.6, 14.5, +2.2, +8.0+0.8, NV.

Din țeară 21 Martie n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiune atmosferică în mm., Temperatura Celsius, and Vântul direcția și tăria. Rows include Budapesta, Sătmar, Cluj, Orșova, Arad, and Panciova.

Sosiți în Sibiu.

La 24 Martie n. Hotel „New-Ihrer”. Fürth, A. Weinberger, Mărzeny și C. Linhardt din Viena, Fritsch din Alba-Iulia, Sonn din Arad, Barogyi din Triest, Grünwald, Kohn, S. și I. Friedman din Budapesta, toți comercianți. P. Bordovitz, inginer din Budapesta. Warncke din Graz. Hotel „Haberman”. Cat. Kamna din Neustadt.

Economic.

Agio vamal pentru monarhia noastră s'a statorit pe Aprilie a. c. cu 14 1/2 procente.

Expoziția din Timișoara. Lucrările pentru aranjarea expoziției industriale și economice din Timișoara, precum cetim în „Pester Lloyd”, sânt în toiul lor. Până acum s'au insinuat deja 2000 de exponenți. Punctul central al expoziției îl va forma pavilionul industrial în extensiune de 5292 metri caudrați și care are mai multe despărțiminte laterale și în centru o rotundă de 50 m. diametru. Ministrul de comerț a dispus, ca acele ramuri de industrie, care beneficiază de favoruri din partea statului, anume industria ceramică și textilă, să fie reprezentate în mod imponent. Primul număr al organului oficial edat de comisiunea de expoziție, „Temesvarer Ausstellungs-Mittheilungen”, a apărut deja.

Raporturile comerciale ale Austro-Ungariei cu statele balcanice. Lui „P. L.” i-se scriu din Niș următoarele: Legătura de șini între țeara noastră, Ungaria și Macedonia și transportul ieftin prelungește rindueli vamale mai bune la stațiunile de graniță începe în mod vădit a da rezultate favorabile și a mări mișcarea comerțului în toate direcțiunile. Schimbul de mărfuri cu Ungaria se desvoaltă în ambe direcțiunile în mod multumitor și și transiul în Macedonia se află în cea mai bună desvoltare. Acolo au sosit din Austro-Ungaria în anul trecut cantități mai însemnate de spirit, zahăr, bere, sticlă, manufacturi, mărfuri mărunte, ter, mașini și poate-că după intrarea în vigoare, ce va urma în curând, a tarifelor directe de mărfuri, această mișcare va câștiga încă considerabil în extensiune. De altă parte trebuie recunoscut, că din asemenea cauză, adevă prin diverse ușurări de fraht, importul preste Salonic în țeara noastră a crescut deasemenea și cuprinde îndeosebi: torturi de bumbac, manufacturi, mărfuri de fer, hârtie, urez, petrol, precum de altă parte eară produsele indigene sârbesci, ca: cereale, vin, cânepă, pei ș. a. m. d. preste Salonic ajung a fi exportate pe mare. Se vede lămurit, că din toate părțile se fac sforțări energice, spre a câștiga la comerțul cu Serbia și Macedonia o parte cât se poate de mare. Ungaria prin apropierea sa e de sigur în avantaj, poate însă numai atunci deplin reușă, dacă acolo se va face tot posibilul, ca în privința usanelor comerciale, între care mai cu seamă acordarea de credit, a furnisării mărfurilor în deajuns condiționate pentru consum cu prețuri ieftine ș. a. m. d. contrabalanțează produsele similare ale altor țări, ceea-ce în parte la tot cazul se și întâmplă deja. Înființarea de depozite de model mai mari la punctele comerciale mai importante, după-cum aceasta se și face pretutindenea, poate promova energie ajungerea scopului.

Tirgul de rimători dela Turnu-Severin. În tirgul rimătorilor dela Severin au intrat dela 1 Aprilie 1890 până la 22 Februarie 1891: 13.871 rimători. Din acestia 4120 s'au vândut în interiorul țării; 1842 s'au vândut pentru Austro-Ungaria; 4614 s'au tăiat de societatea elvețiană. Prețurile sânt în urcare, 70—75 bani chilogramul față cu 68—70 acum 8 zile. Sănătatea vitelor este excelentă. Săptămâna trecută s'au făcut cumpărări mari pentru tirgul din Steinbruch.

Prețul mărfurilor.

Pața din Brașov, dela 20 Martie n. Grâu frumos hect. fl. 6.60, de mijloc 6.20, mai slab 5.80, grâu mestecat fl. 4.50, seacă frumoasă fl. 4.20, de mijloc 3.70, mai slab —, orz frumos fl. 3.60, de mijloc 3.40, ovăș frumos fl. 2.80, de mijloc 2.60, cucuruz fl. 4.50, mălaiul fl. 4.—, mazărea fl. 6.10, linte 8.50, fasolea fl. 4.60, sēmăntă de in fl. 10.—, sēm. de cânepă fl. 7.50, cartofi fl. 1.30, carnea de vită p. chilo 44 cr. carnea de porc 44 cr., carnea de berbec 28 cr.

Pața din Făgăraș, dela 20 Mart. n. Grâu frumos, hectolitru fl. 5.60 până fl. 6.20, grâu mestecat fl. 4.50 până fl. 5.—, seacă fl. 3.80, până fl. 4.25, cucuruzul fl. 3.60 până fl. 4.25, ovășul fl. 2.80 până fl. 3.—, orz fl. 3.— până fl. 3.20, sēmăntă de cânepă fl. 6.— până fl. 7.—, sēmăntă de in fl. —, până fl. 10, fasolea fl. 4.50 până fl. 6.—, mazărea fl. 5.— până fl. 6.—, linte fl. 9.— până fl. 10.—, crumpenele fl. 1.20, până fl. 1.40 mălaiul fl. 9.— până fl. 10.—, sēm brut 100 chilo fl. —, până fl. 22.—, lumini turnate de sēm —, fl. —, până fl. 40; unsorea de porc fl. — până 65, slămina fl. 66—60, cânepa fl. 30.— până 35 —, un chilo carne de vită 34 până 36 cr., carne de vitel 32 cr., carne de porc 40 cr., carne de berbec — cr., ouă 6 cu 10 cr.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 22 Martie n. s'au notat: unguresci bătrâni grei 47— cr. până 48— cr., unguresci grei tineri 50— cr. până 51— cr., de mijloc 49— cr. până 50— cr., ușori 49— cr. până 50— cr., marfă țerănească grea — cr. până — cr., de mijloc 48 1/2 cr. până 49 1/2 cr., ușor 48 — cr. până 49 1/2 cr., românesci, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei, — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 49— cr. până 50— cr., transito de mijloc 49— cr. până 50— cr., transito ușori 48— cr. până 49— cr., îngrășați cu cucuruz — cr. până — cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr., per — cumpenți dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 21 Martie n. 1891.

Table with columns: Săminte, Preț per 100 chilogr., and Preț pe 100 chit. Rows include Grâu, Bănațenesc vechiu, Grâu dela Tisa, Grâu „Pesta”, Grâu de Alba-Reg., „Bacica”, Grâu ung de Nord, Săcără, Ore, Ovăș, Cucuruz (porumb), Meiu, and Hrișcă.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 23 Martie n. 1891. Hârtie-monetă română . . . Cump. 9.10 vënd. 9.15 Lire turcesci . . . „ 10.80 „ 10.40 Imperiali . . . „ 9.25 „ 9.35 Rubla rusești . . . „ 1.33 — „ 1.35

Bursa de Budapesta.

Table with columns: Din 21 Martie n. 1891. Rows include Renta de aur ung., hârtie 4 1/2, hârtie 5 1/2, Imprumutul câșilor ferate ung., Amortisarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune), Amortisarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Amortisarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune), Bonuri rurale ung., croato-slavone, Obligatiunile desp. regalilor, Imprumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hârtie austriacă, argint austriacă, aur austriacă, Losurile austr. din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., austr., Scrișuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina”, Argintul, Galbeni împărătesci, Napoleon-d'ori, Mărci 100 Imp. germane, Londra 10 Livres sterlingi.

Bursa de Viena.

Table with columns: Din 21 Martie n. 1891. Rows include Renta de aur ung., hârtie 4 1/2, hârtie 5 1/2, Imprumutul câșilor ferate ung., Amortisarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune), Amortisarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Amortisarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune), Bonuri rurale ung., croato-slavone, Imprumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hârtie austriacă, argint austriacă, aur austriacă, Losurile austr. din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., austr., Argintul, Galbeni împărătesci, Napoleon-d'ori, Mărci 100 Imp. germane, Londra 10 Livres sterlingi.

Bursa de București.

Table with columns: 5 Mart. st. v. — 4 oare p. m., Cassa, Ultim. Rows include Renta rom. per 1875 5 1/2, Renta română amort. 5 1/2, (Schuldverschreib.), Oblig. de stat. O. F. R. 6 1/2, Renta rom. (Kur. conc. 6 1/2), Imprumutul municipal 6 1/2, Scrișuri func. rurale 6 1/2, Idem urbane 7 1/2, Banca Nat. (500 lei v. într.), Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. într.), Soc. de Asig. Nat. (200 lei v. într.), Soc. rom. de reasig., Soc. r. de con. (250 lei v. într.), Oblig. Cassei Municipalilor, Agio, Schimb, Londra 8 luni, cek, Berlin 3 luni, cek, Paris 3 luni, cek, Viena, cek, Agio.

Pentru redacțiune responsabil: Andreiu Balteș.

DICTIONAR român-germân și germân-român

Sab. Pop. Barcanu, odin. paroch greco-oriental în Reșinari, asesor consistorial etc. Revidat și completat de Dr. D. P. Barcanu.

Partea I. română-germână, 704 pagine. Prețul 2 fl. 50 cr. = 6 lei, 50 bani. Partea II. germână-română, 1152 pagine. Prețul 3 fl. 80 cr. val. a. = 10 lei.

Depou general pentru România la librăria lui Alexandru Degenmann, București, Calea Victoriei 53. NB. Pentru trimiterea prin poștă 20 cr. v. a. de exemplar.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC din SIBIU

execută tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipăresc cărți de tot felul, anunțuri de căsătorie, anunțuri funebre, bilete de vizită, placate, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

Deasemenea institutul primesc în editură cărți școlare și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sunt: povești, snoave, poezii populare, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datine, schițe istorice ori biografii, scrise în stil popular, și alte asemenea. Condițiile editurii urmează a fi stabilite prin bună învoială între autor și direcția institutului.

Mai departe se află și următoarele:

Tipărituri pentru primării comunale:

Table listing various administrative forms and their prices, such as 'CertIFICATE pentru pasaporturi', 'Inventare', 'Obligațiuni', etc.

tot așa și:

Plicuri oficioase

adresate: direcțiunii financiare, — oficiului de dare r. u., — tribunalului reg. ca judecătorie a cârților funduare, — scaunului orfanal comitatens, — primăriei comunale, — judecătoriei cercuale, — protopretorului cercual.

Formular for 'megyei árvaszéknek' with fields for location and recipient details.

100 bucăți 50 cr.

Antistiile comunale sînt rugate a ne onora cu comande numeroase.

Articul de lege XXI din anul 1886. DESPRE JURISDICTIUNI, și articol de lege XXIII din anul 1886. DESPRE PROCEDURA DISCIPLINARĂ.

Articul de lege XXII din anul 1886. DESPRE COMUNE. Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 28.506/VI. b. ORDONANȚE MINISTERIALE pentru introducerea legii comunale (Articulul XXII din 1886). Prețul 12 cr. v. a.

Argin și Elena. Istoria preafumosului fitor de crăiu și a preafumoaselor fete măiestre cu părul de aur.

Prețul 20 cr. = 50 bani. Adecă: o închipuire, prin care se înțelege înțelesul Ardeului prin Trăian cesarul Romei.

Dialog între bețivul din Longobarda și muierea lui. În versuri. Prețul 14 cr. sau 30 bani exemplarului.

Tomai și Dorofata. În editura 'Institutului tipografic' a apărut și se află de vîndare: PRĂSIREA POMILOR de D. COMȘA.

Cărți pentru agricultori. În editura 'Institutului tipografic' a apărut: TINEREA VITELOR de Eugen Brote, president al 'Reuniunii române agricole'.

TRIFOIUL. Un îndreptar pentru toți aceia, care samănă și cultivă trifoaie. După ce se arată foloasele trifoiului, se dă povești, unde și cum se samănă trifoiul, când și cum se cosește și cum se uscă trifoiul.

CLARA MILICĂ Novelă de I. TURGHENEV. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1890.

Large railway schedule table with columns for routes (e.g., Budapesta-Predeal, Arad-Teiuș) and train times for various stations.

Nota: Numerii încaudrați cu linii groase însemnează oarele de noapte. Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necșa.